

Source sheet for TGS S2, E15 "Is Redemption Really Dependent on Us?"

(1) ולכך אמר להם משה "והיא לא תצלה", נראה שעצה היא אלא שלא תצלה ודייק והיא שבכל מקום דרשו חז"ל היא ולא אחרת, שיש זמן אחר שהוא מצליח והוא זמנינו זה שהוא עקבי משיחא (צדקת הצדיק מו)

(2) אמר הכוזרי: אם כן אתה מקצר בחובת תורתך, שאין אתה משים מגמתך המקום הזה ותשימונו בית חייך ומותך, ואתה אומר: "רחם על ציון כי היא בית חיינו", ותאמין כי השכינה שבה אליו, ואילו לא היה לה מעלה אלא התמדת השכינה בה בארץ תשע מאות שנה היה מן הדין שתקספנה הנפשות היקרות לה ותזכנה בה, פאשר יקרה אותנו במקומות הנביאים והחסידים, כל שכן היא שיהא שער השמים... אני רואה, שהשתחויתך וקריתך נגדה חנף, או מנהג מבלתי כונה, וכבר היו אבותיכם הראשונים בותרים לדור בה יותר מכל מקומות מולדתם, ובותרים הגרות בה יותר משיהיו אחרים במקומותם. כל זה עם שלא היתה בעת ההיא נראית השכינה בה, אבל היתה מלאה זמה ועבודת אלילים, ועם כל זה לא היתה להם תאונה אלא לעמד בה, ושלא לצאת ממנה בעתות הרעב אלא במצות האלהים, והיו מבקשים לנשא עצמותם אליה.

אמר החבר: הובשתני מלך כוזר, והעון הזה הוא אשר מנענו מהשקמת מה שיעדנו בו האלהים בבית שני, כמה שאמר: "רני ושמחי בתציון", כי כבר היה הענין האלהי מזמן לחול פאשר בתחלה אלו היו מסכימים כלם לשוב בנפש חפצה, אבל שבו מקצתם ונשארו רבם וגדוליהם בבבל, רוצים בגלות ובעבודה – שלא יפרדו ממשפחותיהם ועניניהם. ושמה על זה אמר שלמה: "אני ישנה ולבי ער", כנה הגלות בשנה והלב הער התמדת הנבואה ביניהם. "קול דודי דופק", קריאת האלהים לשוב. "שראשי נמלא טל" על השכינה שניצאה מצללי המקדש, ומה שאמר: "פשטתי את כתנתי", על עצלותם לשוב. "דודי שלח ידו מרחחור", על עזרא שהיה פוצר בהם ונחמנה והנביאים, עד שהודו קצתם לשוב הודאה בלתי גמורה, ונתנו להם כמצפון לבם, ובאו הענינים מקצרים מפני קצורם, כי הענין האלהי איננו חל על האיש אלא כפי הודמנותו לו, אם מעט – מעט ואם הרבה – הרבה. ואילו היינו מודמנים לקראת אלהי אבותינו בלבב שלם ובנפש חפצה, היינו פוגעים ממנו מה שפגעו אבותינו במצרים. ואין דבורנו: "השתחוה להר קדשו", ו"השתחוה להדום רגליו", ו"המחזיר שכינתו לציון", וזולת זה, אלא כצפצוף החרזי, שאין אנו חושבים על מה שנאמר בזה וזולתו, פאשר אמרת מלך כוזר (כוזרי, מאמר ב סימנים כב-כד)

(3) ריש לקיש הוי סחי בירדנא אתא רבה בר בר חנה יהב ליה ידא א"ל אלהא סנינא לכו, דכתיב "אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז" אם עשיתם עצמכם כחומה ועליתם כולכם בימי עזרא נמשלתם ככסף שאין רקב שולט בו עכשיו שעליתם כדלתות נמשלתם כארז שהרקב שולט בו. מאי ארז? אמר עולא ססמגור מאי ססמגור? אמר רבי אבא בת קול. כדתניא, משמתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ועדיין היו משתמשין בבת קול... כי אתא לקמיה דרבי יוחנן א"ל לאו היינו טעמא, א"נ סליקו כולהו בימי עזרא לא הוה שריא שכינה במקדש שני דכתיב "יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם", אף על גב דיפת אלהים ליפת אין השכינה שורה אלא באהלי שם (יומא דף ט ע"ב)

(4) דרבי שילא יתיב דריש, אם חומה היא, אלו עלו ישראל חומה מן הגולה, לא תרב בית המקדש פעם שנייה (מדרש רבה שיר השירים ח, ט)

5) רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרַן נַחֲמָן, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר פְּתִיב וְנָתַן ה' לָךְ שֵׁם לֵב רַגְזִי, כִּינּוּן שְׁעָלוֹ רַגְזִי נָתַן וְעָלָה עִמָּהֶם. רַבִּי שְׁמוּאֵל אָמַר שְׁמָה לֵב רַגְזִי, כִּינּוּן שְׁעָלוֹ נְתַרְפְּאוּ (שם)

6) זאת היא ללא ספק הסיבה העצמונית והמיידית להסתלקות הנבואה בזמן הגלות. איזו עצלות או עצבות עשויה להיות לאדם במצב קשה יותר מהיותו עבד קנוי ומשועבד לבורים העבריינים המצרפים העדר שכל אמיתי עם שלמות התאוות הבהמיות... וזאת גם הסיבה לחזרת הנבואה אלינו לימות המשיח מהרה יגלה, כאשר הבטיח (מו"נ ח"ב פל"ו)

7) וְנָתַן יי לָךְ שֵׁם לֵב רַגְזִי וְכָלִיוֹן עֵינַיִם וְדַאָּבוֹן נִפְשׁ (דברים כח סה)

8) עולא במיסקיה לארעא דישראל איתלו ליה תרין בני חוזאי בהדיה קם חד שחטיה לחבריה אמר ליה לעולא יאות עבדי אמר ליה אין ופרע ליה בית השחיטה כי אתא לקמיה דר' יוחנן א"ל דלמא חס שלום אחזיקי ידי עוברי עבירה א"ל נפשך הצלת קא תמה רבי יוחנן מכדי כתיב ונתן ה' לך שם לב רגז בבבל כתיב א"ל ההוא שעתא לא עברינן ירדנא (נדרים כב א)

9) ביא ביא היינו האי דאחריביה למקדשא וקליה להיכליה וקטלינהו לכולהו צדיקי ואגלינהו לישראל מארעהון ועדיין מרקד בינן כלום יהבתייה לן אלא לקבולי ביה אגרא לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן. נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתב בה אמת אמר רב חנינא שמע מינה חותמו של הקב"ה אמת אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא מסרוהו ניהליהו נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דעבודה זרה שנאמר "ויואמר זאת הרשעה." בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזייא ורמא קלא ואזל קליה ארבע מאה פרסי אמרו היכי נעביד דילמא חס ושלוס מרחמי עליה מן שמיא. אמר להו נביא שדיוהו בדודא דאברא וחפיוהו לפומיה באברא דאברא משאב שאיב קלא (יומא דף סט ע"ב)

10) עד כאן היו הנביאים מתנבאים ברוח הקודש, מכאן ואילך הט אזנך ושמע דברי חכמים (סדר עולם פרק ל)

11) פירוש, משהרגו את היצר הרע בטלה הנבואה (פירוש הגר"א שם)

12) ואין רוח הקודש בעולם להיות נביאים בעולם בבית שני, מפני שבבית שני נשחט יצר עבודה זרה (ספר חסידים סימן תקמד)

13) <https://anchor.fm/shnayor-burton/episodes/S1--E9-The-Interdependence-of-Prophecy-and-Idolatry--according-to-Reb-Tzadok-eb5p0d>

14) זה שורש האמונה ושורש המרי (כוזרי א, עז)

15) ובעל ס' הכוזר החסיד הפליא בדבר הזה בכמה מקומות מספרו, כמעט שעל קוטב זה סובב קוטר ספרו מברייח מן הקצה אל הקצה תחלתו וסופו, חתימה מעין פתיחה, וכן בשני וברביעי ממאמריו (הרב יעקב עמדין, פתיחת סידור בית יעקב)

16) <https://anchor.fm/shnayor-burton/episodes/S1--E31-Eretz-Yisrael--Land-of-Holiness--according-to-the-Kuzari-ehou3b>

17) מקדש ראשון מפני מה חרב מפני ג' דברים שהיו בו ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים (יומא דף ט ע"ב)

18) וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות (תהלים קו כו-כז)

19) אותה לילה ליל תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות (תענית דף כט ע"א)

20) <https://anchor.fm/shnayer-burton/episodes/S1--E32-A-Nations-Original-Sin-Rejecting-the-Promised-Land-ei5cup>